

Циганин хвали свога коња Јован Јовановић Змај

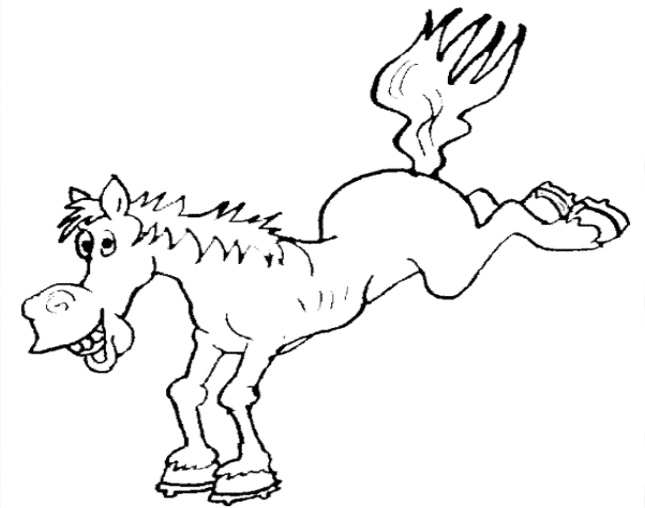


Решите осмосмерку. Слова која не припадају ниједној речи формираће нову реч. Коју?

г	а	л	о	п	ј
р	е	п	к	а	е
и	ђ	и	х	а	к
в	р	а	н	и	о
а	њ	о	њ	и	џ
е	р	г	е	л	а

Коњи

г	а	л	о	п	ј
р	е	п	к	а	е
и	ђ	и	х	а	к
в	р	а	н	и	о
а	њ	о	њ	и	џ
е	р	г	е	л	а



Галоп – кретање коња, у три такта
Врани – црни, мрки коњи
Џокеј – професионални јахач коња
Ергела – место за гајење коња

Размислите (не пишете одговоре)
Шта знате о коњима? Како живе? Где живе?
Осим у зоолошком врту, да ли сте некада
виђали коње овде, у граду? Где? Шта раде ти
коњи? Ко их упрегне?



Шта знате о Ромима? Где они живе?
Како живе? Од чега живе? Зашто
велики број Рома има коње? Шта они
са њима раде?



Роми

Роми су народ настањен широм света који више од свега воли слободу. Опште је уверење да су музички врло надарени. Имају развијену усмену (народну) књижевност у којој се истичу бајке, песме и легенде. Живот Рома инспирисао је многе уметнике, нарочито књижевнике и композиторе.

Коњи у уметности

Коњи су у нашим епским песмама веома важни. Као и њихови јахачи, они имају чудесна, натприродна својства: брзи су као птице, проричу будућност, штите свог господара и по цену властитог живота, умеју да говоре. Неки од њих могу да лете. Најпознатији је Марков Шарац, с којим овај јунак често разговара, пије вино.

И код других народа коњи су врло цењени. Познат је и коњ Александра Великог, Букефал. Био је неукротив и само је свом господару допучтао да га узјаше. Бојао се своје сенке и јурио је једино у сусрет сунцу. И у другим уметностима коњи су инспирација. Тако савремени сликар Јанош Месарош, који је насликао 1 000 слика на којима се налазе коњи, каже: „Моја слика не треба да се објашњава... Јер без коња, код мене нема слике.“

Наш песник, Јован Јовановић Змај, написао је песму „Циганин хвали свога коња“ коју сте данас обрадили.

Уколико је задат домаћи рад или запис за свеску на часу емитованом путем РТС, урадите захтеве, а затим допуните записом и задатком из овог материјала.

Подсетићемо се теме, садржаја песме, идеје, мотива, особина ликова и других елемената, а затим ћете добити задатак.

Јован Јовановић Змај (не пишите одговоре)

Шта знате о Ј. Ј. Змају? Која дела знате? Које вам је омиљено? Због чега? Које стихове знате напамет?

Сетите се прошлогодишњег излета у Сремску Каменицу. Шта смо посетили?

Јован Јовановић Змај

Јован Јовановић Змај рођен је у Новом Саду, у време када је Нови Сад био саставни део Аустријског царства. Један је од највећих српских песника. По занимању је био лекар, а током целог свог живота бавио се уређивањем и издавањем књижевних, политичких и дечјих часописа. Покренуо је и лист Змај (игра речима, настало од 3. мај), чији ће назив постати саставни део његовог имена. Први је писац у српској књижевности који је писао поезију за децу. Сремска Каменица, место где је умро, некада је носила име Змајева Каменица, у част Јована Јовановића Змаја.



Анализа песме (не пишите одговоре)

Где се одвија радња ове песме? Шта циганин каже о свом коњу? Које су мане и врлине овог коња? У чему продавац претерује? Пронађите у тексту. Погледајте последњу строфу. О чему Циганин говори?

Преувеличавање (у књижевности се назива хипербола)

На чему се заснива хумор у овој песми? Како тумачите део: „Не можеш га у царевој наћи штали“? Да ли је то истина? Пронађите још неке стихове у којима има таквог преувеличавања, односно хумора.

Хумор

На основу чега се може одредити старост коња? Зашто Циганин предлаже купцу: „Скидај наочари, не можеш се нагледати, већ хајде пазари“? Зашто саветује купца: „За пасош га не питај“? Зашто се коњ зове баш Путаљ? Шта његово име говори о њему? Шта значи: „Види на дану као у ноћи, види остраг ко и спреда“?

Сликовито приказивање које има другачији смисао (у књижевности се назива алегорија)

Због чега га продаје? Наведите особине Циганина из песме. На основу чега закључујете да је он такав? Како изгледа Путаљ? Шта значи : „Ја га јашем без седла, седласта му леђа“? Шта то говори о коњу? Зашто га Цига продаје кад је без мане? Какав је живот овог Рома? Пронађите делове песме који о томе сведоче. Да ли се Ром радо растаје од свог коња? Шта закључујете о његовом животу кад мора да прода једног оваквог коња? Како изгледа „цигански дворац леп“? Зашто Роми воле коње? Шта данас људи продају?

Тежак живот Рома

Како се обраћа купцу? Наведи изразе којима Циганин ословљава купца. Зашто га тако ословљава? Како продавац рекламира своју *робу*?

Игра речи; јачина речи - убеђивање

Шта мислите (не пишете одговоре)

Да ли је Циганин продао свог коња? Како
замишљате расплет трговине? Ко је био купац?
Зашто?

Језик и стил (не пишете одговоре)

Колико строфа има ова песма? Какве су оне по броју стихова? Шта је рима? Пронађите је у песни. Шта се дешава са ритмом песме?

Врхунац преувеличавања - последња строфа, из велике жеље да прода коња.

Ко говори у овој песни? Шта је монолог?

Монолог је говор једне личности у коме она под утицајем конкретне ситуације износи своја размишљања. То је понекад и разговор са самим собом.

Рима, ритам, монолог

Запис у свесци

Циганин хвали свога коња
Јован Јовановић Змај

Приказан је тежак живот Рома. Песма садржи елементе хумора, преувеличавање, „скривена“ значења. Присутни су рима и монолог. Ритам се убрзава са јачањем жеље да се коњ прода.

Домаћи задатак

Осмислите и напишите оглас за новине за продају животиње. Потрудите се да убедите купца да је купи. Руководите се претходним часом и послењим домаћим задатком (стваран и изражајан опис животиње), задатком са претходног часа ликовне културе (реклама), као и овом песмом. Оглас можете украсити, а животињу бирате сами.

Радове послати наставнику на увид путем Google учионице.